

folio 4 v.

S ognjem i mačem.

srpnja stav
na, gospoda
pitanje: Da vijeta a četvrta se već pomalja. Što znače li ove
orili, da jesu uhe riječi? Da li su to čini od svjetovno-političkog
tmolili rok tamašaja, da li su to slavna djela? Koji su rezultati
e i da nakon silnim ovim naponom snaga bili postignuti? Da bi
učilo, da se moglo predočiti sliku bojnog polja iza takvih ofen-
voju zadaču zivai i širiti njezinu snimku širom svijeta, osvijestiti
iskrenije bi se ljudi, svršilo bi klanje i krvoproljeće, dokrajčila
jedna opobjedila je jedino bolja organizacija, bolji stroj. Do-
jarda franakativjeli smo Bruselovo klanje milijuna i milijuna, pre-
da, ako bi stali smo kojekakve francuske i engleske krvave na-
bra. Dalje čvate, na stohiljade je Talijanaca iskrvarilo se na
čitavoj sočkoj fronti. Kao da nije još dosta krvavom tom i
ekaljama, kažudom karnevalu, tom medjusobnom tamanenju i
jerolapovljesslovih ofenziva doživljujemo sada Hindenburg-Luden-
već bi moral napoleonski ratovi; ali napoleonsko doba značilo je nešto
ime njegova napredak Europe. Napoleonovi su vojnici pro-
njiell Europom novi duši, novo slivačanje. Napoleonovi su vojnici oslobodili razbaštinjene od pred-
ana.

ako se pogodili u Zagrebu načkim kapitulom. Bodencredit-ijalna banka smiljuna. Kad je austro-bosansko-hercegovačke banke ostanile tvrtke — za njegovu nesreću — Rusiju. Od onog se doba krenu narodi slobodnije, nijesu tek puko orudje u rukama silnika. U ono se je doba rodila misao narodnog oslobođenja i veliki su narodi pretvorili doskoro učenje i nadu u čin.

All rat kao cilj postao je iza Napoleona od-
vratni svim narodima i absolutistička je Europa
iznala začudno laku igru, kad se je digla protiv Na-
poleona te restaurirala staro stanje i stare prilike.
Napoleon je uza svu svoju genijalnost i veličinu kao
čovjek postao kao vječiti ratoborac i mrzak svih na-
rodina Europe, pa i sainini Francuzima. Pod lo-
zinkom mira i boja neprijatelju mira, Napoleon
išli su narodi u boj i pobjedili na lipskem bojištu po-
ljanama. Sam Napoleon, koji je kao silna oluja pro-
drinuo Europu i europske narode iz stogodišnjeg zna-
čajnog pročistila truli vazduh, u kojem su živjeli,
postao je žrtvom mača, kojim se služio. Danas ne-
mašmo više Napoleona, danas nemamo više njegovih
vojničkih i političkih ideja. Danas imademo samo
užasnu tehniku, bombometne aeroplane za mirovne
gradjane i otrovne plinove za junačke borce na fron-
tama. Danas ne pobjedjuje više junaštvo pojedinca

Kakojavljaju
lla u nedjelju,
zložba hrvat-
„Narodnoj či-
čikarski radovi
te Novine“ se
i Sušaka po-
ožba je otvo-
rae i od 2—7

impe sa veoma
o član austrijs-
nan, poslanik
e i sa Sloven-
Aleksa Šantić.
K 6:60 franko-
č. Vlado Radetić

danas pobjedjuje bolji top i otrovni p.m.

Ideje, koje su se porodile tečajem današnjeg rata u glavama slavnih vojskovodja, imadu mnogo srodnoga sa fantazijama dječurlije, koja igra Čovjek samo preciznosti i ustrajnosti rada u zaledju. Čovjek je postao jednostavnim strojem, nuzgrednim dijelom glavnog aparata, topova, strojnih pušaka i aeroplana. Zatvorene fronte onemogućuju svaki genijačni manevr. Ovaj se zid mora probiti, silom probiti i tu nevar. Ne odlučuje nikakva ideja, već jedino broj topova, broj strojnih pušaka, kvaliteta otrovnih plinova i broj pričuva. Kod jedne ofenzive računaju se gubici kao normalni, ako ne nadilaze 50 po sto. Ali broj za robjenika nije glavna stvar; glavno je koliko si topova i strojnih pušaka zaplijenio.

Ciljeve ovog rata razabrali iz mirovnog ugovora, koji se sklopio u Brestu-Litovskom. Wilson je kazao — a mi mu vjerujemo — da ga je najviše muke stalo, da uvjeri saveznike, e nije stupio u rat zbog kojekakvih teritorijalnih ili komercijalnih interesa. Ovi teritorijalni i komercijalni interesи potisnuli su posve u pozadinu jedine opravdane interesе — čovječje interesе. Jedan život vrijedi više nego svaki umotvor, jedan spašen čovjek znači veću vrijednost od jedne dobljene bitke.

onena, dat će sada onome, ko u upravu lista.

Ali naš cilj ne može biti istovjetan sa ovim barbarским namjerama. Mi imademo pred očima samo jedno: Vječni mir. Mi ne bi nipošto očajavali nad sposobnošću čovječanstva, da nijesmo bili kadri izumiti dalekometni top, koji puca na Pariz, ili Zeppelin, koji bacava bombe, ili aeroplane, koji haraju i razaraju po gradovima za frontama. Ali morali bi očajavati, kad taj tehnički tako dotjeran svijet ne bi bio kadar, da si stvoril temelje spokojnog i sretnog života, bez svakih pogibiju, bez ratnih zločina.

Ne s lognjem i mačem, idejom vječitog mira,
dakle sveopće ravnopravnosti, sveopće sreće moramo
preporoditi svijet. Neka tehnika propadne, samo da
se duža spaši.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

B eč, 11. (D. u.) Službeno se javlja: Na najdonjem toku Plave opeta se izjaviliše dva talijanska sunka. I u jarugi Frenzella bila su susbita neprijateljska izvidnička odjeljenja. Sjeverozapadno od Korice u Albaniji su Francuzi opet započeli svoje napadlome. — Poglavlja generalnog stožera.

Niemiecki

Berlin, 11. (D. u.) Iz velikog se glavnog skupnega službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupština prijestolonasljednika Rupprechta: Kroz dan plna prijestolonasljednika Rupprechta: Kroz dan umjerena vojna djelatnost postala je živahna samo sa obiju strana Somme. Poslije jakog porasta vatre navallo je neprijatelj na veću medju Ancreom Sommom. Mjesne neprijateljske provale na cesti Corbieres-Braye zadržane su protunavalama. Pred ostalom frontom navala se je krvavo izjavovila. — Vojna skuplina njemačkog prijestolonasljednika: Za dva dana bojeva navala je vojske generala Hitlera postigla namjeravani uspjeh te nas dovela u posjed visinskog područja jugozapadno od Noyona. Udarac je zatekao neprijatelja, koji je bio pripravan na našu navalu i poredan u duboke vrste, u najjačem položaju. Francuske divizije nijesu usprkos tome mogle odoljeti žestokoj navalnoj snazi naših četa. I divizije francuskih pričuva, koje su dopremljene u svrhu protunavala, bile su jučer u ogorčenom boju suzbite — Na desnom navalnom krilu održale su čete ge- Ottmarsa proti žestokim neprijateljskim

general pl. Ottlingera proti zastokim neprijateljima. Na visinama južno od Assainvillersa zauzete neprijateljske linije. Čete generala pl. Webera bore se kod Courcellesa i kod Merya. Na obliš stranama ceste Roye-Estrees-St. Denis ovojili su isto visinske greben istočno od Merya, probiše 4 neprijateljski položaja te baciše neprijatelja prema Arondel. Usprkos žilavoj neprijateljskoj obrani izvojili su čete generala Schölera prelaz preko Matze. Izakak su u štoku osvojile visine Murquegillese i brd Vignemont prodrigeše u nezadrživoj navali do Amtheulla. Zbor generala Hofmanna provalio je u ne prekidnom boju pojas neprijateljskih položaja na visinama južno od Thiescourt-a. Na visinama, koje se prema jugu spuštaju na Oisu, prodrijesmo da Ribecourt. Broj je zarobljenika prekoračio 10.000. Time je broj zarobljenika, dopremljenih od vojskupine njem. prijestolonasljednika od 27. svibnja dalje, dostigao oko 75.000. Na fronti od Oise do Reimsa položaj je nepromijenjen. Ponovne neprijateljske navale sjeverozapadno od Chateau Thierry skršile su se uz velike gubitke. — Ludendorff.

Rate

Nijemci na važna stjecišta željeznica na Compiegne i na još važnije Montalair-Creil izmedju Amiensa i Pariza. To su veoma važne točke, predstraže Pariza; kroz njih teku glavne pruge iz Calaisa preko Amiensa u Pariz i iz Pariza na frontu. Francuzi slijede obrambenu taktiku, koju su prokušali kod zadnje ofenzive. Drže se krčevito lijevog i desnog krila, dok popuštaju neprijateljskoj navalji u središtu. Zanimljivo jest, da su Francuzi poduzeli odmah prvi dan njemačke ofenzive protunavalu na desno njemačko krilo. I na lijevom njemačkom krilu uspjeva napredovanje samo polagano i uz trajne bojeve. U centru su Francuzi elastički popustili njemačkoj navalji, a to im je, čini se, pošlo bolje za rukom, negoli kod Solsssonsa i Reimsa. Brzim je uzmakom mogao spasiti veći dio vojske iz ugruženog pojasa te si prišteditl pričuve. Ali navala je tek u povećima i prema tome je svako umovanje za budućnost preuranjeno.

Francuski izvještaj od 9. lipnja na večer: Nova ofenziva, koju su jutros rano započele njemačke armije, razvija se sa žestinom na fronti od 35 kilometara, između Montdidiera i Oise. Neprijatelj podvostručuje sa znatnim silama svoja nastojanja, da provali u naše položaje. Naše su čete posvuda izdržale sunak te se na čitavoj fronti brane tvrdokorno. Time je neprijateljski sunak bio ozbiljno задрžан и osporen. Na njegovom krilu nije Nijemcima uspjelo, da prodju preko naše zaštitne zone. Bili su задрžani na liniji Ribécourt-Frettoy, do koje su doprli. U središtu bio je neprijateljski udarac osjetljiv. Iz različitih od Nijemača poduzetih užasnih navala uspjelo im je, da se ustale u selima Ressons-sur-Matz i Moreuilu, gdje nastavljuju naše jedinice prve linije svoju obranu korak po korak. Na našem desnom je krilu neprijatelj našao na isto tako ustrajan otpor. Unatoč nje-govom naprezanju ustrajali smo na fronti Belval-Conectencourt-Ville.

Talijanski izvještaj od 10. lipnja: Topnički dvobojevi od Tonala sve do Brente te na donjoj Piavi. Pokušaji neprijatelja, da nas prenerazi većini odijeljenjima, bili su suzbijeni u dolini Lagarine, u dolini Arse, u kotlini Laghi i na Spinucci. Talijanske i engleske su patrole potjerale neprijateljske izvidnike u različitim odsjecima gorske fronte na bljeg. Tijekom takvog poduzeća zaplijenile su na klancu Orso oružja i materijala. Naša su ljetala bacila 4 tona bombe na skladišta, na neprijateljske komunikacije i na stjecišta cesta. 5 - je neprijateljskih aparata bilo oborenog u zračnom boju.

Belgijski izvještaj od 9. lipnja: Tečajem zadnjih dviju dana bila je topnička djelatnost u odsjeku Nieuport i Dixmuiden osobito živahina. Tečajem zadnje noći kušao je neprijatelj primaći se našim linijama u smjeru na St. Georges. Kod toga je zapao u našu zapornu paljbu te se nije mogao približati našim požarilima.

Američki izvještaj od 9. lipnja: Sjeverozapadno od Chateau Thierrya pođuzeo je neprijatelj tečajem noći novu navađu protiv naših položaja kod Boureches, koja je bila pripremljena topništvom i strojno-puščanom paljbom. Navađa se je skršila uz teške gubitke po napadača. U tom području i u Picardiji živahni topnički bojevi. U odsjeku Marne bio je dan obilježen popuštanjem topničke djelatnosti.

Javljaju iz Züricha: Francuske su vojničke oblasti zaplijenile sav raspoloživi željeznički materijal pariško-lyonskog sredozemnog željezničkog društva za transport četa i ratnog materijala. Na različitim sporednim je linijama bio obustavljen promet.

Polag službenih podataka iznosili su engleski gubici tečajem mjeseca svibnja na mrtvima, ranjenima i nestalima 7695 časnika i 154.939 momaka. Gubici brodovlja iznosili su 54 časnika i 339 momaka. Mjeseca siječnja izgubili su Englezi 1481 časnika i 27.912 momaka; veljače 657 časnika i 48.412 momaka; mjeseca ožujka 1043 časnika i 11.074 momaka i travnja 8996 časnika i 47.250 momaka.

* **Burjanov put u Berlin.** Iz Berlina javljaju: „Kreuz-Zeitung“ je doznala, da se nema očekivali da će se poljsko pitanje riješiti prigodom posjeta grofa Buriana u Berlinu. Nasuprot uvijek ponavlja-jućem se austrijskom zahtjevu, da se poljsko pitanje riješi u austropoljskom smislu, upozoruje se službenе njemačke strane, da to rješenje nije njemačkoj vlasti po volji. Poljsko je pitanje u cijelokupnom kompleksu pitanja, o kojima treba raspravljati sa Austro-Ugarskom, samo pitanje druge vrsti, čije je rješenje zavisno od rješenja cijelokupnih pitanja.

